

Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan oppimispolku hoitotyön opiskelijoille

Mahdollisesti noin kolmannes hoitoon liittyvistä infektioista olisi estettävissä muun muassa ajantasaisilla hygieni- ja infektioiden torjunnan ohjeilla, henkilöstön koulutuksella ja ajankohtaisiin aiheisiin kohdistuvalla tutkimustyöllä.

Marja Silén-Lipponen, Leena Koponen, Ulla Korhonen ja Leena Tikka

Johdanto

Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta on yksi keskeinen osa laadukasta hoitoa. Maailmanlaajuisesti hoitoon liittyvistä haittatapahtumista merkittävä osa muodostuu infektioista ja on arvioitu, että koko maailmassa yksi kymmenestä potilaasta saa hoitoon liittyvän infektion. Yhdysvalloissa hoitoon liittyvien infektioiden on todettu olevan kolmanneksi yleisin kuolinsyy (1). Vuosittain Euroopan alueella arviolta 37 000 ja Suomessa noin 700-1700 ihmistä kuolee hoitoon liittyvien infektioiden seurauksena (2,3). Suomessa hoitoon liittyvät infektioit lisäävät hoitokustannuksia jopa yli 400 miljoonalla eurolla vuodessa (2). Vaikka mahdollisesti noin kolmannes hoitoon liittyvistä infektioista olisi estettävissä muun muassa ajantasaisilla hygieni- ja infektioiden torjunnan ohjeilla, henkilöstön koulutuksella ja ajankohtaisiin

aiheisiin kohdistuvalla tutkimustyöllä, infektioiden määrä näyttää lisääntyneen (4,5). Savonia ammattikorkeakoulu on mukana Euroopan Unionin (ERASMUS) Educating students for innovative infection prevention and control practices in healthcare settings (InovSafeCare) kehittämishankkeessa, jonka tarkoituksena on luoda hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn oppimispolku hoitotyön opiskelijoille. Tavoitteena on kehittää innovatiivisia menetelmiä hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn koulutukseen ja ammattilaisten täydennyskoulutukseen.

Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan edistäminen terveysalan työssä ja koulutuksessa

Koulutuksessa hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan osaamisen perusta

Savonia ammattikorkeakoulu on mukana kehittämishankkeessa, jonka tarkoituksena on luoda hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn oppimispolku hoitotyön opiskelijoille.

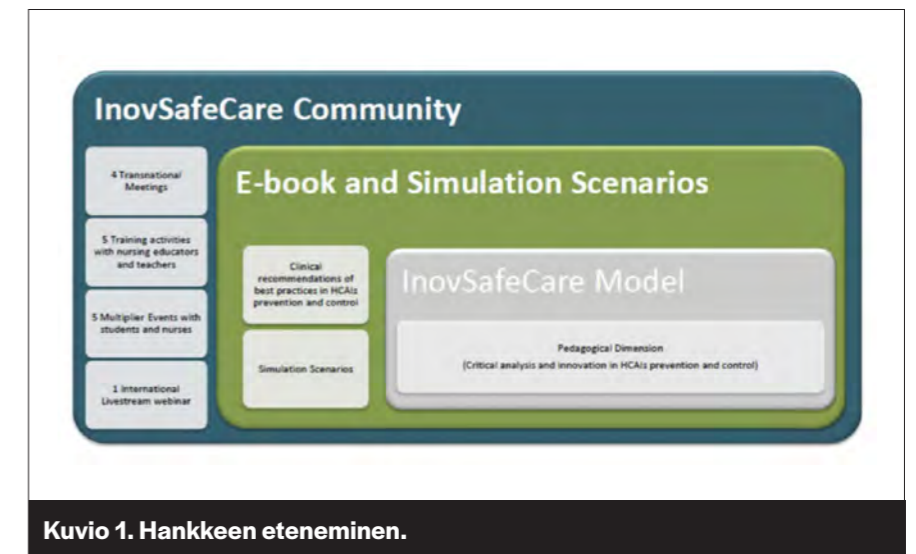
rakentuu aseptisia vaatimuksia ohjaavasta tietoperustasta ja periaatteista. Terveysalan organisaatiot ovat työntekijöiden ja opiskelijoiden keskeinen oppimisen ja ammatillisen kehittymisen mahdollistaja ja siten osaaminen täydentyä harjoitteluissa ja valmistumisen jälkeen työelämässä. Siksi oikeat käytännöt ovat tärkeitä omaksua jo opiskeluaikana (6,7). Toisaalta tutkimuksissa on myös todettu työtehtäviin liittyviä puutteita, esimerkiksi hyvä käsihygieniä ei voi toteutua, jos hoitotyöntekijöillä on kynsilakkaa, pitkät kynnet tai rakennekynnet (8) tai hoitotyössä käytetään pitkähihaisia työasuja (9).

Terveysalalla työntekijäosaamisen korostuu, ja siihen kuuluvat muun muassa oman osaamisen tunnistaminen ja kehittämisosaaminen (10). Tutkimusta hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan oppimisen ja siihen motivoitumisen kannalta keskeisistä asioista tarvitaan myös aikaisempaa enemmän. Tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää, että koulutusjärjestelmä pystyy reagoimaan joustavasti terveyspalvelujen osaamistarpeisiin ja uudistamaan työelämää. Tämä edellyttää koulutuksen järjestäjien sekä terveyspalvelujen nykyistä tiiviimpää yhteistyötä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Tarvitaan myös aikaisempaa innovatiivisempia menetelmiä infektioiden torjunnan opetuksessa ja oppimiseen motivoinnissa, jotta osaamista voidaan kehittää aiempaa laadukkaammaksi (11,12,13).

Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan kansainvälinen kehittäminen

Euroopan neuvosto kehotti jo vuonna 2014 jäsenvaltioitaan ottamaan tavoitteeksi terveydenhuollon koulutuksen kehittämisen hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyssä ja torjunnassa (14).

Kolmevuotinen *Educating students for innovative infection prevention and control practices in healthcare settings (InovSafeCare)* -hanke pyrkii osaltaan vastaamaan EU:n tavoitteeseen infektioiden torjunnassa. Hanketta johtaa portugalilainen korkeakoulu Nursing School of Coimbra (ESEnfC) ja jossa toimijoina ovat portugalilainen Nursing

Kuvio 1. Hankkeen eteneminen.

School Santarem, puolalainen Hipolit Cegielski State College of Higher Education in Gniezno, espanjalainen Nursing School of Salamanca ja Savonia ammattikorkeakoulu Suomesta. Hankkeen tarkoituksena on luoda hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn oppimispolku hoitotyön opiskelijoille koko koulutuksen ajalle. Tavoitteena on kehittää innovatiivisia menetelmiä hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn ja erityisesti aikaisempaa paremman aseptisen työskentelyn koulutukseen sekä terveydenhuollon opiskelijoiden, että ammattilaisten täydennyskoulutukseen. Tavoitteena on myös lisätä hoitotyön opiskelijoiden motivaatiota hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan kehittämisessä.

Hankkeen eteneminen

InovSafeCare -kehittämishanke muodostuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä osassa luodaan kirjallisuuskatsauksen perustuen InovSafeCare malli, jolla pyritään edistämään hoitotyön opiskelijoiden hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan hyviä käytänteitä, arvioimaan nykyisten käytäntöjen puutteita ja kehittämään uusia menetelmiä infektioiden torjunnan oppimiseen ja opettamiseen. Mallin kehittämisen tukena käytetään tutkimuskyselyä opiskelijoiden hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan valmiuksien ja asenteiden selvittämiseksi. Kysely toteutetaan hoitotyön

Tavoitteena on kehittää innovatiivisia menetelmiä hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyn ja aikaisempaa paremman aseptisen työskentelyn koulutukseen.

opiskelijoille jokaisessa partnerimaassa. Mallia kehitetään myös laadullisen tutkimuksen keinoin. Jokainen hankkeeseen osallistujamaa järjestää ryhmä- ja yksilöhaastatteluja opettajille, koulutuksen esimiehille ja sairaaloiden hoitohenkilökunnalle sekä erityisasiantuntijoille. Kyselyn, haastattelujen ja hankkeessa tuotetun mallin tulokset julkaistaan noin vuoden kuluttua hankkeesta kirjoitettavassa toisessa artikkelissa.

Hankkeen toisessa osassa luodaan digitaalinen käsikirja (E-kirja), joka sisältää mallin keskeiset periaatteet, ohjeet hoitoon liittyvien infektioiden torjunnassa ja innovatiivisia pedagogi-

